

De tuin

Het begrip ‘tuin’ of ‘hof’ in Tenach is vooral bekend i.v.m. de uitdrukking ‘hof van Eden’. Het woord ‘gan’, ‘tuin’ komt meer dan 40 keer voor in Tenach, en steeds gaat het om een stuk grond dat bewerkt en onderhouden moet worden. De uitdrukking ‘hof van Eden’ betekent zoiets als ‘tuin der verrukking’. Er groeiden vele soorten bomen, wat meer doet denken aan een boomgaard. Maar ook een boomgaard met vruchtbomen heeft veel onderhoud nodig. En een boom gedijt pas goed als hij in de buurt van water staat, zoals bijvoorbeeld in Psalm 1:3 staat. Bij de tuin in Genesis 2 heeft God de Heer voor een goede drainage gezorgd door er maar liefst vier waterstromen om heen te laten vloeien. (Genesis 2: 10-14). Vervolgens wordt in vers 15 de mens aangesteld om de tuin te onderhouden.

Paradijs

De beschrijving van de situatie van de mens in het paradijs lijkt op die van ‘luilekkerland’. Alles wat de mens begeert is voor het grijpen. Gaan we zo niet voorbij aan wat er werkelijk staat? Er is namelijk helemaal geen sprake van een paradijs, maar van een tuin. Het woord ‘paradijs’ komt wel voor in Nehemia 2:8, Prediker 2:5 en Hooglied 4:13, en steeds is een boomgaard bedoeld, net als in Modern Hebreeuws.

De tuin in Genesis

Wat wordt in Tenach onder een tuin verstaan? Omdat in Genesis 2 en 3 sprake is van een plek met allerlei vruchtbomen, zou men hier het woord ‘pardes’, ‘boomgaard’ verwachten, al komt dit in de oudere bijbelboeken niet voor. Maar deze plek wordt ‘tuin’ genoemd, en een tuin is een stuk grond dat men moet bevloeien en bewerken.

Tuinen elders

Op verschillende plaatsen in Tenach is sprake van een tuin, waarbij met name het bewerken van de tuin op de voorgrond staat. Het land Egypte wordt verschillende keren ‘tuin’ genoemd waarbij de overvloed aan water en vruchtbaarheid van de grond op de voorgrond staat. Om de opbrengst van het land te waarborgen moest men greppels graven en de grond bewerken.

Kenmerk van een tuin is dus dat deze veel opbrengt, maar voorwaarde is wel dat deze bevloeid en bewerkt moet worden, anders komen er dorens en distels.

Het beloofde land is beslist geen tuin. Daar heeft men de zegen van de hemel nodig, dauw en regen. Daardoor wordt het een land ‘overvloeiend van melk en (dadel)honing’.

Conclusie

De tuin in Genesis is geen paradijselijk gebied, maar een plek waar de mens nodig is om deze te onderhouden zodat deze goede vruchten voortbrengt.

Iets van wat een tuin voor de mens betekent is te herkennen in het liedje van de Groningse troubadour Ede Staal, ‘Mien toentje’, waar ik enkele verzen uit citeer:

*Mien waikschilde bonen die komen zo slecht op
En de sprutters vreten d’aalbeerns op
Mien vrougen stoan dun en mien sloat schut al deur,
As t zo deur gaat din wordt dat un strop.
Mor min toentje, mor min toentje,
Ja dij mis ik nait geern
Du is altied diverdoatsie veur mir.*

Lukas de Grootte, oktober 2022